

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ З ОХОРОНИ ДИПЛОМАТИЧНИХ ПРЕДСТАВНИЦТВ ТА КОНСУЛЬСЬКИХ УСТАНОВ ІНОЗЕМНИХ ДЕРЖАВ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

PECULIARITIES OF TRAINING SERVICEMEN OF THE NATIONAL GUARD OF UKRAINE TO FULFILL PROTECTION OF DIPLOMATIC REPRESENTATIONS AND CONSULAR INSTITUTIONS OF FOREIGN STATES IN NOWADAYS

У статті розглядаються особливості підготовки до виконання службово-бойових завдань частиною та підрозділами з охорони дипломатичних представництв та консульських установ (ДП і КУ) іноземних держав та міжнародних організацій Національною гвардією України (НГУ). Для якісного виконання основного завдання, що покладається на ці підрозділи, а саме охорони дипломатичних представництв, впровадження всіх належних заходів для захисту приміщень представництва від спроб незаконного вторгнення або заподіяння шкоди а також для запобігання всякому порушенню спокою представництва або образі його гідності, здійснення режиму допуску до них однією з найважливіших складових є підготовка військових нарядів до виконання службових завдань. Під час підготовки перед кожним заступанням на службу необхідно звертати увагу в тому числі і на порядок спілкування з іноземними громадянами. В статті аналізуються відмінності та особливості у спілкуванні з іноземцями різних національностей та віросповідань. Підкреслюється, що у відносинах з усіма відвідувачами військовослужбовець з охорони ДП і КУ зобов'язаний неухильно дотримуватися принципу гуманізму, що виявляється, зокрема, у: ввічливості і доброзичливості; готовності надати допомогу, послугу, прагнення не турбувати людину без поважних причин; чуйності, делікатності, коректності та толерантності, повазі кожної окремої особи тощо. Зосереджується увага, що суворе дотримання правил етикету – важлива умова високої культури поведінки військовослужбовців НГУ як на службі, так і у позаслужбових відносинах. Проведене дослідження впливу мови жестів, стилю спілкування, зовнішнього вигляду на ставлення до військовослужбовців з охорони ДП і КУ з боку іноземних громадян. Тембр, інтонація, чіткість мовлення, гучність голосу – саме ці фактори, які психологічно діють на відвідувачів та співробітників представництва, викликають у них повагу, симпатію або, навпаки, негативні емоції. Пропонується для підвищення іміджу військовослужбовців з охорони ДП і КУ в ході підготовки до служби враховувати, що під час спілкування з іноземцями дійсні ті ж норми службової етики і культури поведінки, що і при виконанні звичайних службових обов'язків. Проте військовослужбовець НГУ повинен зважати на те, що іноземні громадяни не завжди достатньо точно знають правила поведінки у громадських місцях на території, що прилегли до приміщень ДП і КУ, які прийняті у нашій країні. Тому при порушенні іноземцем громадського порядку патрульному (постовому) з охорони ДП і КУ доцільно не складати рапорт про адміністративне правопорушення а роз'яснити йому неприпустимість подібних дій і, в тому випадку,

якщо порушення вчинене ненавмисно і не спричинило істотних наслідків, обмежитися зауваженням і попередженням.

Ключові слова: дипломатичне представництво, консульська установа, військовослужбовець з охорони, іноземні громадяни, дипломатичний протокол, спілкування, жестикаліція.

The article considers the features of preparation for the performance of service-combat tasks by units of the protection of diplomatic representations and consular institutions of foreign states (DR and CI) of foreign states and international organizations by the National Guard of Ukraine (NGU). For the high-quality performance of the main task assigned to these units, namely the protection of diplomatic representations, the implementation of all appropriate measures to protect the premises of the representation from attempts to unlawful intrusion or harm, as well as to prevent any violation of the peace of the mission or the image of its dignity, the implementation of the regime of admission to one of the most important components is the preparation of military detachments for the performance of official tasks. When preparing for every service task, it is necessary to pay attention, among other things, to the order of communication with foreign citizens. The article analyses the differences and peculiarities in dealing with foreigners of different nationalities and religions. It is emphasized that in relations with all visitors, the serviceman for the protection of the DR and CI is obliged to strictly observe the principle of humanism, manifested, in particular, in: politeness and benevolence; willingness to provide help, service, the desire not to bother a person without good reason; sensitivity, delicacy, correctness and tolerance, respect for each individual, etc. Attention is focused on the fact that strict observance of the rules of etiquette is an important condition for a high culture of behavior of NGU servicemen both in service and in non-service relations. A study of the influence of sign language, communication style, and appearance on the attitude of foreign citizens towards servicemen for the protection of DR and CI was carried out. Timbre, intonation, clarity of speech, loudness of voice - these are the factors that psychologically affect visitors and employees of the representative office that cause them respect, sympathy, or, conversely, negative emotions. It is proposed to take into account the fact that when dealing with foreign citizens, the same standards of official ethics and culture of conduct are valid in the course of preparation for service in order to improve the image of servicemen of DR and CI, as in the performance of normal official duties. However, NGU serviceman should take into account that foreign citizens do not always know the rules of conduct in public places in the areas adjacent to the premises of the DR and CI, which are adopted

УДК 351.75

DOI <https://doi.org/10.32843/2663-5240-2022.28.34>

Кулешов О.П.

старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки Національна Академія Національної гвардії України

Пташка С.Д.

старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки Національна Академія Національної гвардії України

in our state, not always accurately enough. Therefore, in case of violation of public order by foreign citizen, it is advisable for the patrolman (guard) DR and CI not to draw up a report on an administrative offense, but to explain to him the inadmissibility of such actions and, in the event

that the violation was committed unintentionally and did not entail significant consequences, limit himself to a comment and warning.

Key words: *diplomatic representations, consular institutions, security serviceman, foreign citizens, diplomatic protocol, communication, gestures.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. В умовах розбудови сучасної моделі демократичної, правової держави в Україні забезпечення охорони громадського порядку, своєчасне та якісне вирішення інших нагальних питань правоохоронної діяльності стає все більше актуальним. Створення нової поліції, інших підрозділів по боротьбі зі злочинністю, прийняття важливих документів у сфері правоохоронної діяльності та інші позитивні кроки формують імідж незалежної суверенної правової держави. Важливе місце в реалізації цього питання відводиться частині та підрозділам НГУ з охорони ДП і КУ іноземних держав та міжнародних організацій. Першим, кого бачить громадянин іноземної держави, першим, хто зустрічає відвідувачів дипломатичного представництва є військовослужбовець військового наряду з охорони ДП і КУ. Відповідно, перше враження від представника нашої держави буде саме від спілкування з військовослужбовцем військового наряду з охорони ДП і КУ. І це враження може бути як позитивним так мати і негативний аспект. Навчання, виховання військовослужбовців підрозділів з охорони ДП і КУ приділяється увага в ході підготовки військових нарядів до несення служби. Але ці питання вирішуються взагалі. Особливостям спілкування, жестикуляції, мови з урахуванням відмінностей іноземних громадян по національній, релігійній та іншим ознакам належної уваги в ході підготовки не надається. Спираючись на викладене вище, зазначаємо, що належна організація підготовки військових нарядів з охорони ДП і КУ до несення служби з урахуванням всіх особливостей іноземних громадян та відвідувачів дипломатичних представництв буде всіляко сприяти створенню позитивного іміджу та підвищенню авторитету нашої держави, попередженню провокацій та інших небажаних наслідків на об'єктах охорони ДП і КУ.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Охорона дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав, представництв міжнародних організацій в Україні є однією з головних функцій Національної гвардії України [1, с. 3]. Дослідженням окремих питань щодо удосконалення організації та порядку несення служби з охорони громадського порядку були присвячені роботи бага-

тьох вчених та дослідників – О.М. Бандурки, Ю.В. Дубка, Ю.Ф. Кравченка, М.В. Корнієнка, О.І. Остапенка та інших. Аналізу порядку спілкування військовослужбовців НГУ з іноземними громадянами при несення служби з охорони громадського порядку приділялась увага в дослідженнях та наукових статтях, що були присвячені ходу підготовки і порядку проведення масових заходів міжнародного рівня, зокрема, проведення Євро-2012, Євробачення-2017, фіналу Ліги чемпіонів-2018 та інших міжнародних заходів [2, с. 145-162; 3, с. 178-182; 4, с. 120-125; 5, с. 86-89]. Проте питання практичної підготовки військовослужбовців охорони дипломатичних представництв та консульських установ до несення служби, з урахуванням національних і релігійних особливостей іноземних громадян, потребують більш детального вивчення.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Дослідженню особливостей діяльності правоохоронних органів по охороні громадського порядку та забезпеченню громадської безпеки присвячена певна кількість публікацій вітчизняних фахівців. Проте, станом на сьогодні, поза увагою науковців залишається дослідження відмінностей та особливостей у спілкуванні з іноземцями різних національностей та віросповідань в ході несення служби з охорони ДП і КУ. Питанням впливу мови жестів, стилю спілкування, зовнішнього вигляду на ставлення до військовослужбовців з охорони ДП і КУ з боку іноземних громадян належної уваги в проведених дослідженнях не приділялось.

Мета статті. Метою статті є провести дослідження особливостей підготовки до виконання службово-бойових завдань частиною та підрозділами НГУ з охорони ДП і КУ і надати пропозиції, врахування яких, в ході підготовки до служби, дозволить більш якісно та за фахом готувати військовослужбовців з охорони до виконання покладених завдань.

Виклад основного матеріалу. Охорона дипломатичних представництв (установ) покладається на військові частини і підрозділи з охорони дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав, представництв міжнародних організацій в Україні Національної гвардії України відповідно наказу Міністерства внутрішніх справ України від 22 липня 2014 року № 713 [6, с. 3].

Основним завданням військових частин і підрозділів є охорона дипломатичних представництв, вжиття всіх належних заходів для захисту приміщень представництва від усякого вторгнення або заподіяння шкоди та для запобігання всякому порушенню спокою представництва або образі його гідності, здійснення режиму допуску до них.

Підготовка військовослужбовців як посадових осіб для виконання службових завдань військових нарядів проводиться на навчально-методичних зборах у військової частині. Підготовлені військовослужбовці призначаються до виконання службових завдань з охорони дипломатичних представництв (установ) наказом командира військової частини. Підготовка військових нарядів до виконання службових завдань проводиться перед кожним заступанням на службу у визначений командиром військової частини час. В ході підготовки звертається увага в тому числі і на порядок спілкування з іноземними громадянами. Слід звертати увагу при цьому, що у спілкуванні з іноземцями є деякі відмінності та особливості. Відповідно наказу МВС від 02.02.2016 року № 74 патрульний (постовий) по охороні ДП і КУ зобов'язаний: знати в обличчя та прізвища глав представництв (установ) (членів їх сімей); при виконанні службових завдань бути чемним, тактовним у спілкуванні з громадянами, віддавати військове вітання главі дипломатичного представництва (установи) [7, с. 23-24]. Інших особливостей не прописано. Тому при підготовці особового складу до несення служби слід звертати увагу на особливості у спілкуванні з іноземними громадянами.

У відносинах з громадянами військовослужбовець з охорони ДП і КУ зобов'язаний неухильно дотримуватися принципу гуманізму, що виявляється, зокрема, у: ввічливості і доброзичливості; готовності надати допомогу, послугу, прагнення не турбувати людину без поважних причин; чуйності, делікатності, коректності та толерантності, повазі до особистості тощо. Суворе дотримання правил етикету – важлива умова високої культури поведінки військовослужбовців НГУ як на службі, так і у позаслужбових відносинах.

Загалом імідж військовослужбовця НГУ при виконанні завдань з охорони об'єктів ДП і КУ в очах іноземців формується з декількох важливих компонентів – це його зовнішній вигляд та дотримання правил спілкування і поведінки від час виконання своїх професійних обов'язків.

Зовнішній вигляд військовослужбовця з охорони ДП і КУ має важливе значення і впливає на ставлення до нього з боку громадян. Часто встановити контакт з людиною

патрульному (постовому) з охорони ДП і КУ не вдається саме внаслідок початкової антипатії, яка пов'язана з його зовнішнім виглядом: неохайним, або таким, що не відповідає діловим відносинам, неприємними манерами.

Велике значення при виконанні службових обов'язків відіграють безпосередньо мова та стиль спілкування. Тембр, інтонація, чіткість мовлення, гучність голосу – це фактори, які психологічно діють на відвідувачів та співробітників представництва, викликають у них повагу, симпатію або, навпаки, негативні емоції.

Під час спілкування з іноземцями необхідно неухильно керуватись законодавством України, ставитись до них доброзичливо, уважно, з почуттям поваги до їх людської гідності, не допускати при цьому проявів дискримінації на ґрунті статі, раси, віку, національності, релігії, громадянства, соціального походження, політичних та інших переконань.

У службових стосунках з іноземними громадянами, в особистій поведінці військовослужбовця НГУ повинні бути зразком чемності, тактовності, зовнішньої охайності і внутрішньої дисциплінованості, культури спілкування, в тому числі, за мовою, передбачати моральні (а інколи й політичні) наслідки своїх вчинків, попереджати небажані наслідки, всіяко сприяти підвищенню авторитету держави. Під час спілкування з іноземцями військовослужбовцям слід постійно пам'ятати про високу відповідальність за виконання свого службового обов'язку. Належить неухильно слідкувати за тим, щоб своєю поведінкою не спровокувати небажаний хід подій.

Під час спілкування з іноземцями дійсні ті ж норми службової етики і культури поведінки, що і при виконанні звичайних службових обов'язків [8, с. 3-4]. Проте військовослужбовець НГУ повинен враховувати, що іноземні громадяни не завжди достатньо точно знають правила поведінки у громадських місцях, прийняті у нашій країні. Тому при порушенні іноземцем громадського порядку патрульному (постовому) з охорони ДП і КУ доцільно не складати рапорт про адміністративне правопорушення а роз'яснити йому неприпустимість подібних дій і, в тому випадку, якщо порушення вчинене ненавмисно і не спричинило істотних наслідків, обмежитися зауваженням і попередженням.

Рекомендується патрульному (постовому) завжди намагатися вчиняти так, щоби їхні дії були правомірними, зрозумілими для іноземців та оточуючих і обов'язково виражені в тактовній формі.

Спілкування з іноземними громадянами передбачає, насамперед, особисті контакти, і може бути повноцінним лише за наявності

знання основних правил, етичних норм і традицій стосунків, які ґрунтуються на дипломатичному протоколі, а також на національно-культурних і етнічних відмінностях різних націй та національностей [9, с.251-252]. Дуже часто при загостренні і напруженості спілкування з іноземним громадянином поведінка військовослужбовця НГУ як у словесному, так і невербальному відношеннях часто зумовлюється лише інтуїцією — культурно зумовленими мотиваціями, закладеними в кожному з нас. При цьому не враховується той фактор, що культурний «базис» іноземця зовсім інший. Спілкування з іноземцями найчастіше ускладняється незнанням мови. У розмові з ними слід враховувати певні індивідуальні особливості, що притаманні національності людини.

Для можливості отримати при спілкуванні потрібну інформацію або відповіді на питання рекомендовано дотримуватися деяких правил.

Доброзичливість тону і поведінки. Це правило для спілкування з будь-якою людиною, а не тільки з жителями інших країн. Зверхнє ставлення, недовіра, грубий тон призводять до швидкого завершення спілкування, створення бар'єру між людьми. Розмова може піти в руслі неприязні. Людина відчуває себе некомфортно. Навпаки, доброзичливий настрій знімає напругу, усмішка розрядить обстановку.

Взаєморозуміння. Проблеми розмови з іноземцем повинні залишитися на поверхні, не можна відразу відмовлятися від спілкування, якщо щось пішло не так. Відвертатися, замикатися в собі не варто. Розуміння проблем, що виникають двостороннє. Але не можна переходити на панібратство, починати розповідати свої таємниці і секрети. Така поведінка може відштовхнути іноземця, збентежити. Треба пам'ятати, що різні народи по-різному використовують і погляд у спілкуванні. Умовно можна поділили національності на «контактні» та «неконтактні». У «контактних» культурах погляд при спілкуванні і розмові має величезне значення. До таких культур належать араби, латиноамериканці, народи півдня Європи. До другої групи, умовно «неконтактних», можна віднести індійців, пакистанців, японців і народи Північної Європи. Наприклад, шведи, коли розмовляють, то дивляться один на одного значно частіше, ніж англійці. В Японії при розмові дивляться на шию співрозмовника, в той же час прямий погляд в обличчя, за їх розумінням - це нечемно. У арабів вважається за правило дивитися на того, з ким розмовляєш. З дитинства їх вчать, що неввічливо розмовляти з людиною і при цьому не дивитися йому в обличчя. Виходячи з цього, коли людина, яка мало дивиться на співрозмовника здається

представникам контактних культур нещирою і холодною. Представникові неконтактних культур «контактний» співрозмовник здається напрочуд нав'язливим, нетактовним та дещо нахабним. Військовослужбовці повинні знати що у більшості народів світу існує неписане правило, яке забороняє впритул розглядати іншу людину, а особливо незнайомця.

Потрібно розуміти про релігійні особливості кожної країни та її представників. Робочий тиждень, наприклад, в Ізраїлі починається не як у Європі у понеділок, а у неділю вранці. Останній робочий день тижня – п'ятниця, але працюють євреї в цей день до полудня. В більшості своїй вони шанують шабат (суботу), що починається від заходу сонця у п'ятницю і триває до заходу сонця у суботу. В цей час не дозволяється працювати.

Фамільярне поводження. У різних національностей свій характер, менталітет, свої особливості. Різні народи встановлюють свої межі дозволеного, мають свої особливі вимоги до особистого простору. Незнання цих норм може завершитися конфліктом, скандалом. Деякі дії південних народів сприймаються північними як агресія, і навпаки. Темпераментні особистості при цьому втрачають контроль за своєю поведінкою. Під час розмови військовослужбовці повинні стежити за дистанцією, не перетинати кордон близькості. Тоді спілкування може бути комфортним. Так, німці зазвичай ведуть розмову на відстані не ближче 60 сантиметрів один від одного. На відміну від арабів, для яких це занадто велика відстань для спілкування. Коли ми спостерігаємо за розмовою незнайомих людей, наприклад, араба та німця, то бачимо, як один весь час намагається наблизитися до свого співрозмовника, в той же час як інший робить крок назад, для того щоб збільшити відстань для спілкування. Якщо в цей час запитати німця, яке враження справляє на нього араб, то він, швидше за все, відповість, що той надто наполегливий і претендує на встановлення дуже тісних відносин. Навпаки, араб швидше за все буде характеризувати свого співрозмовника як зарозумілу і пихату людину. Обидва, таким чином, допустили помилку в оцінці опонента, оскільки при розмові мимоволі була порушена прийнятна для кожного з них дистанція для спілкування. Співрозмовники-латиноамериканці мають звичку близько розташовуватися один до одного під час обміну інформацією, в той час як для інших національностей важливо дотримуватися дистанції. Ізраїльтяни, розмовляючи, можуть брати вас за руку, торкатися плеча та стояти біля вас занадто близько. Варто зауважити, що для ізраїльтян, як і для італійців,

іспанців, латиноамериканців, прийнятною дистанцією для розмови є 30 см і менше, тоді як для інших така відстань є дискомфортною.

Акуратне вітання. Знаки вітання і рукостискання у різних народів дещо відрізняються. У деяких країнах рукостискання в спілкуванні з жінками недоречно, тому логічним буде почекати, поки жінка сама протягне вам руку. Рукостискання не повинне бути дуже міцним. У Латинській Америці вітають зазвичай з допомогою обіймів, в країнах Азії нерідко кланяються. У Франції та країнах Середземномор'я нерідко вітають з допомогою поцілунку в щоку.

Не всі іноземці використовують жести, що властиві слов'янським. Для деяких з них досить кивка голови або підняття вказівного пальця. Присутній також жест вітання – пальці на руці колючком. До жестів слід ставитися дуже уважно. Різні релігійні напрямки одним і тим же жестам надають свої особливі характеристики. Тому військовослужбовці повинні бути готові до незвичайного привітання, що прийняте в деяких країнах.

Мешканці Великобританії завжди відрізнялись стриманістю і вихованістю. При зустрічі і знайомства з партнерами англійці використовують рукостискання. Такі форми вітання, як поцілунки, обійми, вважаються фамільярними, і допустимі тільки між родичами. При спілкуванні англійці розмовляють неголосно, спокійно, з видимою байдужістю, не часто вдаючись до жестикуляції. Негативно вони відносяться до компліментів і похвал. З дитинства їх навчають самовладанню і самоконтролю, саме тому будь-який відкритий прояв почуттів буде ними сприйматись як неналежна і вульгарна поведінка.

Історично склалось, що ще в Стародавньому Римі великим пальцем підбивалися підсумки боїв гладіаторів та інших видовищних змагань. Тому досі великий палець, опущений вниз, означає невдоволення чим-небудь, а піднятий вгору – захоплення. Якщо іноземець підніме палець вгору, це може означати, що все чудово, або таким жестом він може навіть сказати комусь, що він молодець. Але в деяких країнах цей жест можуть сприйняти інакше, а саме: пересічний німець сприйматиме піднятий великий палець просто як цифру «один», така жестикуляція використовується при рахунку, в Греції цей жест говорить про небажання продовжувати розмову далі, в Уругваї або в Ірані (Близькому Сході) цей жест може здатися образливим, оскільки показує на бажання вчинити дії сексуального характеру, у США таким жестом зазвичай ловлять попутний транспорт.

Велике значення мають жести вказівним пальцем. Наприклад, якщо піднести вказівний палець до губ, можна змусити публіку мовчати. Щоб зосередити на чому-небудь увагу, його потрібно просто підняти. А от не менш цікавим жестом є прокручування цього пальця біля скроні. Якщо в Україні це означає, що ви маєте деякий сумнів в розумових здібностях іншої людини, то в різних країнах світу цей жест може мати інші значення: у Нідерландах – будуть думати, що ви є обдарованою людиною і таким чином вказуєте на свій розум, в італійців – так виділяють найбільш ексцентричних особистостей, в Аргентині – таким жестом вас можуть покликати до телефону, у Перу – це означає на зайнятість розумовою діяльністю.

Жест, який в Україні означає, що ти нічого не отримаєш (кулак з великим пальцем між вказівним і середнім) в деяких національностей має дещо незвичне для нашого сприйняття значення. Популярність цього жесту по всьому світу дала йому багато назв і значень. Ця конструкція кисті руки з трьох пальців відома кожному з дитинства. Але значення цього жесту жителями деяких країн світу може сприйматись по-різному. В Японії, Китаї, Кореї – його сприймають як пропозицію сексуальних послуг, в Індії – це вважається загрозливим жестом, у Туреччині та Центральній Америці – все ті ж значення пропозицій послуг інтимного характеру. Таким чином, звичайні маніпуляції пальців руки можуть спричинити незручну ситуацію.

Жестикуляція середнім пальцем руки швидко поширилася по всьому світу. Не можна назвати країни, де б цей жест означав щось хороше. Цим жестом деколи закінчують неприємну розмову або невирішену суперечку. У деяких країнах його можуть показувати жартома, в інших – це серйозна образа. У Німеччині за демонстрацію на публіці середнього пальця можна отримати великий грошовий штраф. У В'єтнамі та в Таїланді такий жест розуміють, як можливість надання сексуальних послуг.

Жест відкритою долонею. Він нагадує знак «стоп». Якщо побачити його у нас на дорозі – це дійсно буде причиною зупинитися. У Греції цей жест може навіть серйозно образити вашого співрозмовника. Історія ця починається ще з древніх часів, коли грекам, які скоїли злочин, позначали обличчя – робилося це долонею. З тих пір цей знак вважається у них образливим.

Одним з найпопулярніших в світі наразі є жест «о'кей»: коло, утворений за допомогою великого і вказівного пальців. Поширене його значення «все спокійно, все відмінно, все дуже добре», найчастіше знак вживається саме в цьому значенні в англомовних країнах, особливо США, і Росії. Навпаки, у Франції та

в Німеччині цей жест означає «нуль», «нічого», а в середземноморських країнах таким чином визначають нетрадиційну сексуальну орієнтацію. У Бразилії це теж непристойний жест, а у Тунісі це погроза вбити. В Японії цей жест означає «гроші».

Показувати середній і вказівний палець у формі букви «V» у багатьох країнах світу є знаком, що позначає слово «перемога» («victory» по-англійськи). У Китаї та деяких азіатських країнах набула поширення традиція фотографуватись, показуючи цей знак. У Росії та Болгарії цей жест, але тільки з направленою до себе долонею, означає цифру «2». В Греції та Туреччині цей жест є дуже образливим. Там виставлені вперед два пальці означає що тобі плюнули в обличчя.

Часто в спілкуванні не надається особливого значення лівій або правій руці людини. Але військовослужбовці охорони ДП і КУ повинні бути обережними у поводженні з вихідцями Близького Сходу: не треба їм давати документи, будь-які речі лівою рукою. Цим можна нанести серйозну образу. Так склалось, що жести нещирості пов'язані, як правило, з лівою рукою, тому що права рука – «окультурена», вона завжди робить те, що потрібно, а ліва – те, що сама хоче, видаючи потаємні почуття свого власника. Таким чином зауважимо, якщо в розмові співрозмовник жестикулює лівою рукою, при цьому не будучи шульгою, є деяка вірогідність того, що він говорить не те, що думає, або несхвально ставиться до того, що відбувається.

Враховуючи викладене вище зауважимо, що при несенні служби з охорони дипломатичних представництв та консульських установ іноземних держав на території України військовослужбовцям доводиться зустрічатись та спілкуватись з великою кількістю людей різних національностей. Розуміючи особливості спілкування, жестикуляції, що притаманні представникам тієї чи іншої національності можливо запобігти потраплянню у незручні, скрутні, незвичні ситуації в ході несення служби.

Висновки. Виконання завдань служби з охорони ДП і КУ, що покладені на Національну гвардію України згідно чинного законодавства вимагає все більш якісної та досконалої підготовки військовослужбовців. Розвиток міжнародних зав'язків, туристичного бізнесу призводить до того, що нашу державу відвідує все більше іноземців з різних країн світу. На створення враження від відвідування України впливає багато чинників. Одним з них є безумовно навченість та готовність персоналу ДП і КУ, в тому числі і військовослужбовців охорони.

В ході підготовки до служби доцільно застосовувати тренінги, в ході яких створювати різноманітні конфліктні ситуації та здійснювати пошук шляхів їх вирішення, виробляти алгоритми виходу з різних тупикових, на перший погляд ситуацій, вчити порядку входу в розмову з громадянами та коректному виходу з розмови.

Враховуючи специфіку несення служби з охорони ДП і КУ необхідно шукати нові, нетрадиційні форми та методи підготовки військовослужбовців до виконання службових завдань.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про Національну гвардію України: Закон України від 13 березня 2014 року № 867-VII: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/867-18> (дата звернення: 26.10.2021).

2. Пташка С.Д., Кулешов О.П. Особливості виконання службово-бойових завдань військовими нарядами з охорони громадського порядку під час проведення фіналу Ліги чемпіонів 2018 року у місті Київ. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: військові та технічні науки.* 2018. № 2 (76). С. 145-162.

3. Кулешов О.П., Пташка С.Д. Особливості виконання службово-бойових завдань підрозділами з охорони громадського порядку під час участі у відновленні правопорядку у разі виникнення міжконфесійних конфліктів. *Публічне управління і адміністрування в Україні. Секція 4: Державне управління у сфері національної безпеки та охорони громадського порядку.* 2019. № 11. С. 178-182, DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-5240-2019-11-32>.

4. Пташка С.Д., Кулешов О.П., Коломієць І.І. Особливості організації та шляхи удосконалення самостійного несення служби з охорони громадського порядку частинами, підрозділами Національної гвардії України. *Публічне управління і адміністрування в Україні. Секція 5: Державне управління у сфері національної безпеки та охорони громадського порядку.* 2020. Випуск 20. С. 120-125, DOI: <https://doi.org/10.32843/rma2663-5240-2020.20-21>.

5. О.П. Кулешов, С.Д. Пташка Особливості виконання службово-бойових завдань військовими нарядами з охорони громадського порядку Національної гвардії України на залізничному транспорті. *Публічне управління і адміністрування в Україні. Секція 5: Державне управління у сфері національної безпеки та охорони громадського порядку.* Одеса: Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій, 2021. № 23. С. 86-89. DOI: <https://doi.org/10.32843/rma2663-5240-2021.23-16>.

6. Про затвердження Положення про військові частини і підрозділи з охорони дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав, представництв міжнародних організацій Національної гвардії України: наказ МВСУ від 22.07.2014 № 713. <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0934-14#Text> (дата звернення: 25.10.2021).

7. Про затвердження Положення про організацію та несення служби з охорони дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав, представництв міжнародних організацій в Україні військовими частинами і підрозділами Національної гвардії України: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 02.02.2016 № 74. <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0320-16#Text> (дата звернення: 25.10.2021).

8. Про затвердження Правил етичної поведінки поліцейських: наказ Міністерства вну-

трішніх справ України від 09.11.2016 № 1179. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1576-16> (дата звернення: 25.10.2021).

9. О.О. Пшик-Ковальська, Н.І. Кара «Національні особливості ділового спілкування та їх значення в міжнародній діяльності корпорацій». *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2012. № 749: *Логістика*. С. 249–254. <http://ena.lp.edu.ua:8080/handle/ntb/25886> (дата звернення: 08.12.2021).